

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 5 (852) | Субота, 4 лютого 1984 року | Ціна 2 коп.

Рішення грудневого Пленуму ЦК КПРС — в життя!

З ПОВНОЮ ВІДДАЧЕЮ

Практичними ділами відповідають на рішення грудневого (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС та шостої сесії Верховної Ради СРСР нечуючі трудівники нашого Товариства. У всіх виробничих колективах дедалі ширшого розмаху набирає соціалістичне змагання за надпланове зростання продуктивності праці і зниження собівартості продукції, ініціатором якого в УТОГ став колектив Житомирського УВП.

В ударному трудовому ритмі минув перший місяць четвертого року одинадцяті п'ятиріччя. Його підсумки втішні: Товариство успішно виконало планові завдання січня з усіх техніко-економічних показників.

Знаменним цей місяць, що минув, і тим, що більшість робітників значно перевиконують денні норми виробітку, продукцію виготовляють високоякісну.

На знімках: (ліворуч вгорі) — ушавлений трудівник Харківського тракторного заводу імені Серго Орджонікідзе Г. М. Гутковський по праву займає провідне місце у змаганні серед членів УТОГ компактної групи; 130 процентів — таких показників у праці домагається лекальниця-крейдувальниця Лубенського УВП Т. Ф. Кириленко (праворуч вгорі); справжнім майстром своєї справи називають М. І. Любчинську в колективі Чернівецького УВП (внизу ліворуч); висока якість продукції — у центрі уваги В. І. Лавриненка та Ю. Г. Кошіля — робітників Черкаського УВП (внизу праворуч).

В. ГАЙДУК.

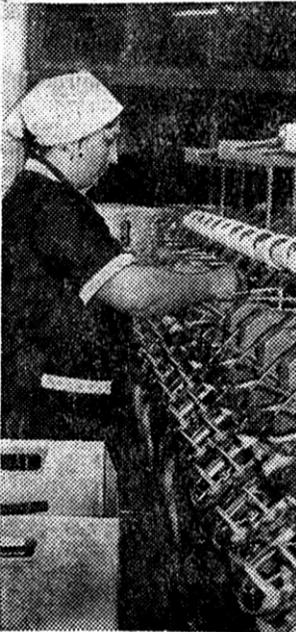
Фото Й. МІНДЕЛЯ і Л. ОЛЕКСІЄНКО.

Слюсар-ремонтник Харківського тракторного заводу Г. М. Гутковський.

Крейдувальниця Лубенського УВП Т. Ф. Кириленко.

Мотальниця Чернівецького УВП М. І. Любчинська.

Робітники Черкаського УВП (зліва направо) В. І. Лавриненко та Ю. Г. Кошіля.

Назустріч виборам до Верховної Ради СРСР

ДОХІДЛИВИМ СЛОВОМ

Вечірньої пори яскраво світається вікна Запорізького обласного будинку культури УТОГ, де розташована виборча дільниця № 28 Жовтневого району міста по виборах до Верховної Ради СРСР.

Той, хто завітає сюди, обов'язково зустрінеться з агітаторами. Вони розповідають про кандидатів в депутати — найдостойніших синів і дочок, які заврювали визнання, повагу і авторитет великими успіхами в праці, активною політичною і громадською діяльністю, гарячою відданістю рідній Батьківщині.

У бесідах, виступах перед виборцями розкриваються основні положення Конституції СРСР, єдність прав і обов'язків радянських громадян, соціальні і духовні цінності розвинутого соціалізму, торжество ленінської національної політики, справді демократичний характер радянської виборчої системи.

В агітпункті оформлено виставки «Від виборів до виборів», які розкривають економічні, культурні і соціальні перетворення, здійснені в країні, республіці, місті.

Особлива увага звертається тут на проведення заходів для молоді, і насамперед для тих, хто голосуватиме вперше. В агітпункті робиться все, щоб кожна молода людина зрозуміла значення цієї важливої в її житті події, усвідомила велич нашого народовладдя, єство соціалістичної демократії, її переваги перед буржуазною.

Тут зібрана література про права і обов'язки виборців, про структуру органів в нашій країні тощо.

Ударник комуністичної праці, нечуючий робітник Запорізького УВП Леонід Михайлович Бушко, якого ми зустріли того дня в агітпункті, сказав:

— Партія і уряд постійно піклуються про поліпшення життєвого рівня радянських людей. Нині на нашому підприємстві зводиться багатоповерховий будинок для членів УТОГ. Багато роблять депутати в нашім поліпшенні нашого міста. Тому я з радістю на виборах віддам свій голос за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

С. МОРДУШЕНКО, м. Запоріжжя.

РАДЯТЬСЯ НАСТАВНИКИ

У Запорізькому будинку культури УТОГ відбулася обласна нарада наставників, в роботі якої взяли участь робітничі педагоги, що працюють на УВП і в компактних групах глухих держпромисловості.

З доповіддю на нараді виступила голова Запорізького облвідділу УТОГ Л. І. Фролова. Вона відзначила всезростаючу роль наставництва у світлі вимог червеного (1983 р.) і грудневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС і закликала вихователів робітничої зміни до більш вдумливої, серйозної роботи з молоддю, побажала їм нових успіхів у почесній справі навчання і виховання людини комуністично-го завтра.

Ветеран партії і УТОГ В. М. Дюков розповів про

рух наставництва на Запорізькому УВП, про його досягнення і проблеми, висловив ряд цінних порад і пропозицій зі свого досвіду.

Цікавими були виступи на нараді наставників Р. Леміш, В. Подчасової, П. Равковича. Вони поділилися думками з приводу тих завдань, що стоять перед робітничими педагогами сьогодні, висловили міркування щодо поліпшення навчально-виховного процесу.

Учасники наради одностайно прийняли звернення до всіх членів УТОГ області, в якому закликали їх ще тісніше згуртуватися навколо рідної Комуністичної партії і самовідданою працею зміцнювати економічну і оборонну могутність Вітчизни.

Г. КОЗАКОВА, м. Запоріжжя.

ПОЧЕСНИЙ ОБОВ'ЯЗОК

Всемірно сприяти успішному втіленню в життя миролюбного зовнішньополітичного курсу КПРС і Радянської держави вважають своїм почесним обов'язком у сьогоднішній складній міжнародній обстановці активісти Радянського фонду миру. Про це говорилось 31 січня в Будинку спілок, у Москві, на Всесоюзній конференції фонду — масової організації громадськості нашої країни.

У звітній доповіді голови правління Радянського фонду миру, триразового чемпіона світу з шахів А. Є. Карпова і виступах відзначало-

ся, що п'ять років, які минули з часу попередньої конференції, характеризуються дальшим зміцненням фонду, зростанням його авторитету як у країні, так і за рубежом. Добровільні внески зробили більш як 90 мільйонів радянських людей.

Підкреслювалося, що фонд — не тільки народна копилка на благо миру. З кожним роком зростає його функція як організації, що веде серед широких мас роботу по роз'ясненню зовнішньополітичного курсу партії і держави.

(ТАРС).

До 40-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні

900 ДНІВ І НОЧЕЙ МУЖНОСТІ

27 січня 1984 р. минуло 40 років з дня остаточного визволення м. Ленінграда від фашистської блокади. Серед тих, хто мужньо і стійко обороняв колись революції і самовідданою працею в оточеному місті допомагав кувати перемогу над ворогом, була і Н. О. Андреева. Нині вона мешкає в столиці України. Як член УТОГ, Надія Олексівна бере активну участь у роботі ради пенсіонерів, що при Київському Палаці культури імені А. В. Луначарського.

Нижче вміщуємо розповідь про життя і працю Н. О. Андреевої в оточеному місті на Неві.

Надія втратила слух у ранньому дитинстві. У 1925 році її прийняли до Ленінградського ото-фонетичного інституту, де лікували дітей з недоліками слуху та мови і одночасно допомагали здобути освіту та певну спеціальність. Коли Надії виповнилося 18 років, вона прийшла працювати на Ленінградську швейну фабрику. Влітку 1941 року Н. О. Андреева вирішила переїхати на постійне проживання до своєї сестри в м. Білосток. Звільнилась з роботи, виписалася з Ленінграда і купила квиток на 23 червня, але несподівано розпочалася війна і переїзд довелося відкласти. Не гаючи часу, Надія влаштувалася на ордену Леніна машинобудівний завод імені Карла Маркса.

Хочу працювати для фронту! — сказала вона. — Я комсомолка. Її прийняли верстатницею. Незабаром з Білостока надійшла звістка: чоловік

сестри, що був військово-службовцем, тяжко поранений. Сестра відправила до Надії в Ленінград, у супроводі знайомої жінки, свою шестирічну дочку, залишившись доглядати чоловіка, якому ампутували обидві ноги.

Надія з радістю прийняла маленьку Галю на виховання. Через деякий час до неї прийшла нова страшна звістка — сестра з чоловіком загинули під час нальоту ворожої авіації. Тепер у Надії не залишилося нікого з рідних. Батьки її померли задовго до війни.

Така перша сторінка біографії Н. О. Андреевої. Наступна сторінка про ленінградське життя у період війни не може нікого залишити байдужим.

Вставала Надія Олексівна о четвертій годині ранку. Швидко розпалювала грубок, готувалася який-такий сніданок Галі, і, залишивши її під наглядом тітки, з якою разом жила, о п'ятій годині виходила з дому. Завод знаходився в (Продовження на 2 стор.)

КРИТИЧНО АНАЛІЗУЮЧИ ДОСЯГНУТЕ

У Ялтинському клубі УТОГ відбулась звітно-виборна конференція міжрайвідділу.

На конференцію прибули делегати з Алушти, Алупки, Ялти. З доповіддю виступила голова міжрайвідділу, ветеран праці і Товариства М. П. Майко.

До складу Ялтинського міжрайвідділу входять дві первинні організації, виробниче об'єднання «Таврія» та Алуштинська сільська первинна організація, сказала Марія Павлівна. В усіх цих організаціях пройшли звітно-виборні збори, на яких обрано голів первинних організацій УТОГ.

Вагому роботу проводить і правління клубу. Трудівників села і міста запрошуємо на всі заходи, що проводяться у нас в суботу та неділю.

З різних питань — побутових, медичних, юридичних — обслужено 210 членів УТОГ.

У міжрайвідділі 36 робітників носять почесне звання ударника комуністичної праці. Можна назвати багатьох передовиків. Це — теслі Федір Лещенко та Вячеслав Гуцунаєв, швачки філіалу Ялтинської фабрики пошиття одягу Валентина Потапова та Світлана Вдовина та інші. Є у нас і чудові сімейні колективи: подружжя Іван та Валентина Пасютин, Галина та Іван Зайцев, Тамара та Сергій Недовесов, Людмила та Дмитро Горпинченко.

По-ударному, в єдиному строю, працюють і пенсіонери Таїсія Потапова та Микола Логвин з м. Гурзуфа.

На засіданнях правління та на загальних зборах розглядаються питання відвідування клубу, про зміцнення трудової дисципліни тощо.

Пам'ятною для наших нечуючих була поїздка до братніх нам країн Болгарії та НДР. Члени УТОГ зустрі-

чалися в себе дома з глухими Чехословаччини, Угорщини. В клубі організувалися зустрічі із знатними людьми, учасниками Великої Вітчизняної війни, членами Товариства, брали участь у художній самодіяльності та спортивних змаганнях.

В обговоренні доповіді виступили: голова первинної організації Алушти В. Г. Майорова, член правління обвідділу УТОГ, член правління Ялтинського клубу В. Г. Потапова, а також делегати К. А. Алексеєва, Г. М. Чепурина, Л. Горпинченко та інші. Всі вони порушували важливі проблемні питання, вказували на шляхи їх успішного розв'язання.

Відбулося перше засідання правління. Головою Ялтинського міжрайвідділу УТОГ обрано М. П. Майко.

Р. СКОВОРОДИКОВ.
м. Ялта, Кримська область.

ПЕРША МІЖРАЙОННА

Звітно-виборна кампанія в Харківській області розпочалась з проведення семінару для уповноважених, на якому їх ознайомили з положеннями про вибори в первинних організаціях УТОГ, графіком проведення виборів, порядком і правилами оформлення документації.

До складу уповноважених увійшли вмілі організатори: В. Осипов, Н. Белова, А. Росинська, А. Симоненко, С. Андреева, які давно працюють в Товаристві і мають цінний позитивний досвід роботи з глухими трудівниками. На семінарі перед аматорами сцени Харківського будинку культури було поставлено завдання: забезпечити проведення звітно-виборної кампанії в районах області концертами художньої самодіяльності.

Перша міжрайонна конференція відбулася в м. Крас-

нограді. Сюди, до клубу УТОГ, щоб привітати делегатів-передовиків сільського господарства, прийшли піонери середньої загальноосвітньої школи № 1, педагогічний колектив якої систематично подає допомогу в проведенні різноманітних заходів, учні школи нерідко виступають тут з концертами художньої самодіяльності.

З доповіддю про роботу правління Красноградського міжрайвідділу УТОГ виступила А. А. Миросниченко. Коротко і змістовно розповіла вона про ідеологічну і політико-виховну роботу, що велася серед нечуючих у звітному періоді. Відзначено діяльність голів первинних сільських організацій УТОГ В. Сухорукової і З. Лозовської. Позитивної оцінки заслугує постановка політико-виховної і культмасової роботи в Красноградському

клубі. Серед вагомих здобутків колективу культзакладу — проведення урочистих зборів на честь 50-річчя УТОГ, вечори трудової слави, тематичні заходи, лекції і бесіди, які були тепло сприйняті нечуючими.

Рішення делегатів конференції було одностайним: роботу правління Красноградського міжрайвідділу УТОГ визнати задовільною, цінний досвід, набутий у звітному періоді, рекомендувати для впровадження в практику всім первинним організаціям району.

Обрано новий склад правління міжрайвідділу, який очолила завідувача клубом А. С. Чистякова — учасниця Великої Вітчизняної війни, активний громадський діяч.

А. РОСИНСЬКИЙ.
Харківська область.

Олександр Довгань нещодавно прийшов працювати у Одеське виробниче об'єднання «Пресмаш». Освоїв професію токаря і став на самостійний трудовий шлях. Тепер у нього, третій кваліфікаційний розряд.

Виробничі завдання молодий виробничник виконує на 120 процентів.

На знімку: О. Довгань за роботою.

Фото Б. БУРАКІВСЬКОГО.

900 ДНІВ І НОЧЕЙ МУЖНОСТІ

(Продовження. Початок див. на 1 стор.)

другому кінці міста і до сьомої години, до початку робочого дня, треба було дійти туди вчасно через снігові замети, адже вулиці давно вже ніхто не прибирав. Транспорт у місті не працював. Люди, що йшли попереду неї, були своєрідним орієнтиром: як тільки оголошувалася тривога і розпочинався артилерійський обстріл міста, люди припадали до землі і вона разом з ни-

ми падала на сніг і піднімалась тоді, коли бачила, що підводяться інші.

І знову йшла, йшла...

Ця блокадна зима першого року війни особливо запам'яталась їй, хоч наступні були ще важчими.

Надія швидко опанувала спеціальністю токаря — допомогли навиків різних професій, набутих в ото-фонетичному інституті, і до початку 1942 року вона вже працювала за четвертим розрядом. Н. О. Андреева

виточувала металеві «пояски» до снарядів по 350—500 штук за зміну. Під час нальотів ворожої авіації шибки вікон розбивалися вщент, а потім доводилося закривати їх чим завгодно, аби тільки захиститися від морозу.

Як тільки оголошувалася тривога, робітники спускалися в бомбосховище, а після її відбою поверталися до своїх робочих місць. Руки дерев'яніли від холоду. Працювали в пальтах і рукави-

ВСІМА ЗАСОБАМИ ВПЛИВУ

Відбувся шостий пленум правління Одеського обласного відділу УТОГ.

Голова обвідділу В. І. Семенова відзначила, що в одеській організації є десять культзакладів та червоних кулків, бібліотека. Через міжрайвідділи, первинні організації УТОГ завдання партії і уряду доводяться до кожного нечуючого, охоплюючи їх активною виробничою та громадською діяльністю.

Протягом 1983 року культзакладами і організаціями Товариства Одеської області проведено ряд цікавих заходів.

Великих успіхів добився Балтський клуб УТОГ, якому присвоєно звання «Коллектив відмінної роботи».

Останнім часом пожвавлено роботу в Болградському міжрайвідділі, де головою Т. А. Нестерова. Хороші відгуки дістали проведені тематичні вечори в містах Рені і Тарутині, що були присвячені передовикам сільського господарства.

Успішне проведення зльотів, вечорів-портретів досягається завдяки тісному зв'язку з партійними, радянськими та профспілковими організаціями районів, правліннями колгоспів.

Заслугує уваги робота Роздільнянського та Любашівського міжрайвідділів УТОГ, які очолюють Є. Сергієнко та Г. Щеглова.

Досвід роботи з нечуючими трудівниками на заводі «Будгідраліка» поділилась інструктор-перекладач

Н. Б. Дяченко. На підприємстві складено єдиний план лекційної пропаганди «Орбіта часу», партійним та профспілковим комітетами організовано цикл бесід під назвою «Слово — дисципліна».

На пленумі говорилось й про суттєві недоліки в роботі обласного Будинку культури, спорткомплексу, перекладачів компактних груп держпромисловості тощо.

Пленум прийняв рішення, спрямоване на подальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної і культурно-масової роботи в світлі рішень червеного (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС та XI з'їзду УТОГ.

Ю. ГЕР.
м. Одеса.

КУЛЬТЗАКЛАД — ЦЕНТР ІДЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ ДОСЯГНУТЕ — НЕ МЕЖА

Одним з переможців Всеосозного огляду культурно-освітніх закладів, присвяченого 60-річчю утворення СРСР, вийшов Житомирський обласний будинок культури, який впродовж кількох останніх років з честю носить почесне звання «Коллектив відмінної роботи».

Вся робота культзакладу спрямована на широку і всебічну пропаганду матеріалів і рішень XXVI з'їзду КПРС і наступних Пленумів партії, формування в членів УТОГ марксистсько-ленінського світогляду, глибокого розуміння того, що блага досягаються тільки чесною працею, що успіх у виконанні планових завдань п'ятирічки залежить від особистого внеску кожного у загальну справу. Діяльність активістів Будинку культури відзначається чіткою взаємодією всіх ланок, правильним плануванням і обов'язковим виконанням всіх заходів, гідним наслідування тісним зв'язком з обвідділом і Житомирським УВП.

Однією з магістральних тем, що постійно знаходиться в центрі уваги культурармійців, є пропаганда боротьби за мир, висвітлення послідовної лінії нашої партії і уряду за збереження і зміцнення миру на землі. Велико-го значення надається вихованню молоді на революційних, бойових і трудових традиціях старших поколінь. З цією метою систематично проводяться зустрічі з ветеранами війни і праці, диспути, тематичні вечори.

Який би захід не організували працівники Житомирського будинку культури, вони завжди прагнуть «відійти від шаблону, відшукати найбільш ефективні і дієві форми викладу матеріалу, врахувати запити аудиторії. Так, наприклад, відвідувачам сподобалися зустрічі з цікавими людьми і тематичні вечори. Як наслідок — ці клубні форми стали традиційно популярними у практиці

культзакладу, завоювали любов нечуючих трудівників. Культпрацівники широко використовують найрізноманітніші засоби розкриття образної теми: полум'яне слово декламатора, елементи драматургії, фрагменти з кінофільмів, демонстрацію фотографій і слайдів, спеціально підібрані номери художньої самодіяльності. Такий комплексний підхід забезпечує успіх справи.

Людина праці — одна з провідних тем, над художнім втіленням якої постійно працюють активісти Будинку культури. Возвеличили глухого трудівника, показати молоді на прикладах натхненної праці, зміцнювати в кожній людині високе почуття робітничої честі і гідності — в цьому вбачають житомирські культурармійці основні напрями в постановці виховної роботи.

Доброю традицією для колективу культзакладу стало проведення заходів у цих Житомирського УВП. Як правило, щотижня вони приходять на підприємство, щоб в обідню перерву провести бесіду, мімічний переказ твору, показати імпровізований концерт.

Людей різного віку, професій, нахилів і уподобань кличе до себе вогник культзакладу. Ідучи до нього, відвідувач певен: він обов'язково стане учасником цікавого заходу, прилучиться до чарівного світу мистецтва, розширить світогляд. Кожний нечуючий відчуває тут увагу до себе, турботу з боку працівників про організацію змістовного дозвілля.

Популярною формою клубної роботи стали в Житомирському культзакладі вечори відпочинку під назвою «Добрий настрій», до яких культурармійці готуються завчасно і докладають чимало вигадки і фантазії. Завоювали своїх численних прихильників колективні перегляди телепередач, обговорюючи які, відвідувачі стають учасниками цікавих диспу-

тів. Серед заходів щоденного відпочинку належне місце займають ігрові розваги, конкурси.

Головною запорукою успіхів, досягнутих колективом, є умільний добір і розстановка клубних кадрів, а також тісний зв'язок з обвідділом і, зокрема, з його головою Олександром Дмитрієвим Тверською — колишнім культурармійцем, що добре знає і любить клубну роботу. З розумінням і готовністю прийти на допомогу ставиться вона до потреб Будинку культури, прагне розв'язати його проблеми, сприяти діяльності у потрібне русло, прискорити впровадження того прогресивного, що народжується у практиці.

Ці риси притаманні і директору культзакладу Марії Іванівні Будник. Жодна методична розробка і рекомендація не залишається поза її увагою. Детально з ними ознайомившись, відібравши все найкраще, М. І. Будник прагне в найкоротший строк перенести це на клубну сцену, щоб підвищити ефективність і виховний вплив заходів.

Активні помічники директора Будинку культури в реалізації цих завдань є бібліотекар І. Б. Зільбергерц, костюмер Н. М. Перцева, керівник фотоаматорського гуртка «Супутник» І. С. Толочко. Вони докладають чимало зусиль, енергії, досвіду для того, щоб у культзакладі було цікаво, змістовно.

Колектив відмінної роботи — Житомирський обласний будинок культури — по праву вважається одним з кращих культзакладів нашого Товариства. І ми сподіваємося, що досягнуті колективом успіхи — не межа, що йому під силу далі творче зростання, нові здобутки у виховній, культурно-масовій роботі.

Р. КОХАНІВСЬКА,
ст. методист з клубної роботи Науково-методичного кабінету УТОГ.

У КОЛІ РОДИНИ

Сьогодні «Наше життя» започатковує сторінку, яка буде присвячена сім'ї, стосункам у сім'ї, а, отже, найсвітлішому на землі почуттю — кохання та вірності й злагоді, духовному єднанню людей, без чого немає того щастя, що його ми зведемо особистим.

Першооснова сім'ї — мати. Поети пишуть, що нічого красивішого в світі немає за жінку з немовлям на руках. Тож сторінка наша славитиме любов материнську, даватиме поради щодо виховання дітей, а також знайомитиме читачів з гарними трудівницями, які вміють і на виробництві перед вести і вдома добрий лад усьому давати.

Письменник Михайло Польовий відкриває сторінку своїм образком

МАТИ

Усе в її руках спорилось: шилось і варилось, вишивалося і прибиралося, терлось і пеклось. Материні руки малювали і скородили, копали, садили дерева й квіти, будували хату. Все ті руки робили: нагодують, підметуть, обіймуть, приголублять. Світ ще не вродив такого умільця, щоб руки моєї матері, які рясніли мозаїчними кружальцями й промінчиками, схожими на передсвітанкові зірочки, зумів змалювати чи з каменю-граніту вирізбяти.

Вималювалися вони, руки моєї матері, у моему серці...

Пам'ятаю якось: ідемо з матір'ю до сусідки Ладимчихи. Велить ненька мені підсобити Ладимчихі снопи обмолотити. Обмолотив. А іншим разом з велинця материного я Ладимчихі підшови до черевиків підбивав і дев'яностолітній Ладимчихиній матері, яка і влітку ваянці носила, ваянці ті повстю доладно підшив.

А мама моя скрізь встигає і мене, сина свого, до роботи прихилила та добра й людяності вчить. До солдатки-вдовниці Килини, що троє сиріт маленьких мала, пішли ми з ненькою. Криницю я в неї заходився копати...

Минули роки. Віднесли їх від мене голуби та беркути, яких я з дитьми різбив. Уже сусідки Ладимчихи котре десятиліття на світі нема, і матусі нема, і солдатки Килини, якій я криницю викопав. А криниця та стоїть, з вітром та дощем товаришує, зорі вночі напуває, журавля журавлика з відерцем різбленим у небо послає, до космосу, здається, підняти його воліє, щоб водичкою і темташній світ напоїти. А вода в ній прозора-синя, смачна і студена, люди п'ють її і хвалять.

Я проходжу повз неї шороху і радісно, і щасно мені, наче не з криницею, а з матусею рідною зустрівся, і отакі місли в голові моїй зринають: «Дякую тобі, глибока, дякую тобі та воді твоєї прозоро-синій, дякую, що ти по матусі моїй хорошу пам'ять лишила...».

Матусе моя, ти не тільки дада мені життя, ти подарувала мені скарби неоціненні: з раннього дитинства навчила любити працю, людей і рідний край. І вклоняюсь я криниці доземно...

Михайло ПОЛЬОВИЙ.

У ВЕЛИКІЙ трикімнатній квартирі Крикливих панував великий розгарт: меблі зсунуто, на підлозі банки з фарбою, а на стіні передпокою замазана алебастром тріщина. Користуючись вихідним днем, господар затіяв ремонт. Його дружини Васси Крикливої вдома не було — поїхала до Ленінграда на чергову сесію в ЛВЦ.

Понад два десятиріччя знаю я цю родину. І завжди щиро захоплююся і молодим запалом, і працелюбством її засновників — токаря заводу тракторних агрегатів Дмитра Дем'яновича Крикливого і обліковця Вінницького УВП Васси Тихонівни Крикливої. Їх вірності, поваги одне до одного може позадрити кожен.

Дмитро Крикливий прийшов на завод 25 років тому після закінчення Кременчуцького МПТУ і був одним з фундаторів групи глухих на підприємстві. Працелюбний і допитливий, він швидко освоївся серед інших токарів, став універсалом. Недаремно ж працює тепер на одній з відповідальних дільниць виробництва: токарем по ремонту обладнання. Якщо в якомусь механізмі вийде з ладу деталь, то відновити її доручають Крикливому. І не було ще випадку, аби Дмитро не виправдав довіря. Якось проводили на заводі конкурс токарів — переможцем його став Крикливий, який найшвидше і найкраще за всіх виконав завдання.

І звичайно ж, всі нечууючі Вінниці знають Дмитра як

відмінного спортсмена: раніше він був неодмінним учасником обласних змагань з легкої атлетики, з лиж, рекордсменом республіки в бігові на довгі дистанції і в спортивній ходьбі, хоч тоді вік його підходив до 40 років.

Згодом, коли роки далися взнаки, Крикливий захопився городками.

корів брала на себе всі домашні турботи. І Дмитро не залишався перед нею в боргу, коли вечорами у Будинку культури йшли репетиції, концерти. Тоді він став батьком та матір'ю в одній особі і доглядав дітей, яких було вже двоє.

Взаєморозуміння — це з самого початку стало нормою для них і допомагало

він, вибравшись з квартири через вікно, таки прибув до обласного центру у талках, про які вона не подумала. І от результат — давно розпалася ця сім'я, і кожен залишився при своєму...

Васса і Дмитро щасливо уникли непотрібних у родині дріб'язкових конфліктів, зрозумівши, як багато важить любов і повага, тепло у взаєминах. Кажуть, — у доброму кліматі і квіти краще ростуть. Виросли у сім'ї Крикливих два сини. Старший Олександр відмінно закінчив школу, тепер служить у Радянській Армії. З Чехословаччини, де знаходиться його частина, йдуть до Вінниці теплі снівські листи. У них — гордість за Вітчизну, за батька і матір. І вони пишуться своїм сином. Молодший Вадим ще вчиться у сьомому класі школи, яку закінчив його брат. Він багато читає і грає у духовому оркестрі заводського клубу, що недалеко від його домівки. У обох синів мрія: після армії — в інститут, і так же ясно і відкрито прожити життя, віддавши його улюбленій справі, людям.

...Вечоріло. За вікном м'яко падав лопатий сніг і хоч люстру не вмикали, але в кімнаті було світло. Від снігу, а, може, подумалося мені від того, що в цій оселі знайшло надійне місце родинне щастя, і на все падає його добре і тихе світло.

Микола НИРОВ.
м. Вінниця.

ДВОЄ Світло щастя

Іноді замислюється: де знаходить він час і силу, щоб бути попереду в роботі і спорті? У чому тут секрет? А таємниць ніяких немає. Васса Тихонівна, як і її чоловік, не вміє жити лише собою і для себе. Працюючи на швейній фабриці, вона постійно брала участь у художній самодіяльності при Будинку культури, причому грала ведучу ролі. У виставі «Барабанщиця» А. Салінського В. Криклива запам'яталась глядачам як розвідниця Ніла Сніжко.

Було труднощів у цій родині чимало: обоє вони вчилися у вечірній школі коли народилася перша дитина, та це не завадило добре розуміти одне одного. Крикливі знали, що відійти від людей, замкнутися в собі означало збідніти душою. І якщо, скажімо, чоловікові треба було йти на тренування чи їхати на змагання, то Васса без зайвих слів та до-

ім завжди — в юності, молодості і тепер. Адже Васса, закінчивши вечірню школу, не зупинилася на досягнутому, а поступила на заочне відділення факультету правознавства Павлівського технікуму ЛВЦ і навчається вже на четвертому курсі.

А часто буває в родині інакше — сварки та чвари через те, що одному треба йти на уроки, на репетиції, а другий не терпить цього, не поступається. І не знаходять колишні закохані в собі навіть поваги, без якої немислиме життя сім'ї.

Згадую такий епізод. Після змагань якимось побачив я спортсмена, який ішов вулицею міста у домашніх тапках. Цікавлюся, чи не болить, часом, нога? Виявляється, ні. Дружина заборонила йому їхати на змагання, а щоб не надумав непослухатися — закрила його і забрала з собою черевиків. Але

КЛУБ ЗНАЙОМСТВ „ВЕСЕЛКА“

17 грудня минулого року газета опублікувала перші листи під рубрикою нашої «Веселки». На них надійшли відгуки. Читачі роздумують над тим, як багато дає людині сім'я, домашній затишок. Так, кожен з нас прагне тепла, доброї уваги, розради, ласки. Все це може дати сім'я. Тільки сім'я справжня, та, в основі якої любов і повага, щире прагнення двох робити приємне одне одному, піклуватися спільно про дім, господарство, дітей.

І ось який робимо висновок: написали до «Веселки» ті, хто високо цінує честь, порядність, працелюбство і вірність, доброту і чуйність. Однієї жінки мріють про широго друга, з яким би єднала насамперед духовна спільність. Чоловік у

їхньому уявленні має уособлювати в собі мужність, доброту і силу волі, йому годиться дбати про дім, дружину, дітей. Ну а жінці варто подумати: як зробити, щоб поруч з нею чоловік почувався щасливим. Має бути жінка уважною до чоловіка, вміти поведсти його у широкий світ високих бажань і прагнень. Отаким основним зміст листів до «Веселки».

Друкуємо листи, які надійшли. Просимо знайомитися. Адресуйте, шановні читачі, свої листи до клубу так: 252150 Київ-150, МСП, вулиця Червоноармійська, 74, «Наше життя», клуб «Веселка», далі ім'я тогд, з ким би ви хотіли познайомитися. Листи ваші перешлемо адресатам.

ЛИСТИ З ОСТАННЬОЇ ПОШТИ

ЛИСТ ВАСИЛЯ С. З ДНІ-ПРОПЕТРОВЩИНИ. Мені

32 роки. Не одружений. Освіта — 9 класів загальноосвітньої школи. Слух я втратив у шістьнадцять років. Оскільки в спеціальній школі не навчався, то міміки й жестів, якими користуються нечууючі, не знаю. Втративши слух, втратив поступово й контакти з колишніми товаришами. Тому став замкнутим, некомпанійським. Люблю читати. Працюю вантажником. Хотів би познайомитися з вродливою дівчиною років 25—30, середнього зросту, з м'яким, добрим характером. Поважаю дівчат працюючих, скромних, цнотливих і тільки некурящих.

ЛИСТ ТЕТЯНИ П. ІЗ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Здрастуй, дорога «Веселко!» Вирішила і я написати тобі. Хоча не за себе писатиму, а за сестру. Їй 22 роки, вона нечууюча. Симпатична, скромна, працююча, трудиться на заводі, в колективі її поважають. Дуже б хотіла вона познайомитися з таким, як і сама, хлопцем, ровесником або трохи старшим. Головне, щоб він був привітним і працюючим, добрим душею, не вживав спиртного.

ЛИСТ ТЕТЯНИ М. ІЗ ЗАПОРІЖЖЯ. Я слабчуча, мені 25 років. Висока, струн-

ка, працюю на підприємстві. Не склалося у мене сімейне щастя, сама виховую донечку, їй два роки. Мрію зустріти чоловіка з добрим серцем і серйозними намірами щодо сім'ї. Тобто такого, який би шанував домашній затишок, не пив, мав спокійний, розважливий характер.

ЛИСТ БОРИСА Б. З ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Прочитав я у «Нашому житті» про клуб знайомств і хочу свою думку щодо цього висловити: справа хороша і дуже потрібна. Відразу ж звертаюся до «Веселки» з проханням. Мій син, 1947 року народження, в дитинстві хворів на кір, хвороба дала ускладнення на слух. Він слабчучий. Вчився у спецшколі. Після цього працював у будинку побуту, навчився шевської справи. Зараз працює на залізниці. Син не п'є, не курить, він скромний, добрий, дуже працюючий, вдома все робить по господарству. Він мріє, звичайно, про сім'ю, про таку ж, як і сам, просту, скромну, роботяшу, привітну дівчину, але не може знайти пару. Може, напише йому листа

така дівчина або чуйна серцем одинока жінка з дитиною. Може б, з'єднали свої долі й були щасливими. Добре було б, якби вона була з Вінниці.

ЛИСТ ТЕТЯНИ К. З ДОНЕЦЬКА. Мені вже 45. З чоловіком я давно розлучилася, живу сама. Маю квартиру, хорошу роботу, матеріально забезпечена. У мене середня освіта. Люблю читати, а ще люблю все веселе, рівняюся, так би мовити, на молодих. Стараюся не скаржитися на долю, але...

Дуже нелегко жити самотній. Може, десь хтось і про мене мріє? Адже не у всіх щасливо складається доля. Буду рада, якщо найнище мені одиницький чоловік років 45—50.

ЛИСТ АЛЛИ О. З ЖИТОМИРА.

Мені 21 рік, слабчуча. Живу з мамою. Маю спеціальність, працюю швачкою. На нашій фабриці трудяться в основному тільки дівчата, тому спілкуватися з нечууючими хлопцями не маємо змоги. Не маю нічого проти, коли з далекої далечини одержу листа від ровесника чи трохи старшого хлопця. Може, стане він моїм щастям.

Пишіть, будь ласка, до «Веселки». Всі листи перешлемо адресатам. Будемо й надалі раді допомогти одиницьким у спілкуванні.

Члени правління клубу «ВЕСЕЛКА».

У гості до мамі, швачки-мотористки Харківського УВП-2 Тамари Михайлівни Раєвої, часто приходить дочка Оленка. Дівчинка змалку прилучається до маминої професії, потроху вже й сама шве. Це й зрозуміло: адже чесна праця в родині Раєвих у великій шані. Фото Й. МІНДЕЛЯ.

ПОЕЗІЯ
СЕРЦЯ

Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь» щойно випустило в світ альманах «Вітрила-83». В ньому представлена творчість молодих поетів, прозаїків, перекладачів, критиків та художників. Юні майстри слова й палітри прославляють рідну Вітчизну, людей праці, пишуть про любов і дружбу.

З-поміж інших творів привертає увагу доробок члена УТОГ киянки Олени Краснокутської. Її віршам «Солдат», «Анна Ярославна», «Паганіні» притаманні щирість, проникливість, оригінальне бачення світу.

Доречно нагадати, що минулого року молода поетеса успішно дебютувала в колективному збірнику «Живий дощ» — її творчість схвально сприйняли і читачі, і критики.

М. ЧЕРНЕГА,
журналіст.

м. Хмельницький.

Сподобалися...

Скажу відверто, в поетичному збірнику УТОГ «Живий дощ» вірші О. Краснокутської мені сподобалися найбільше за всіх інших: видно, що в нас з'явилась нова, серйозна поетеса, багатообіцяюча.

Та саме в силу її очевидної обдарованості хочеться, щоб вона не повторювала тих помилок, які, на жаль, є в наших провідних поетів. Про них ще піде мова згодом. А поки що, надсилаю до редакції дружню літературну пародію, щоб О. Краснокутська замислилась над дечим:

«Ну, что это было, не знаю,
Наверное, билась во мне
Заблудшая взлетная стая,
Кричащая на глубине... (?)
«Небо — фейерверкового
цвета (?)
Улицы созвездья точь
в точь! (?)»

Е. КРАСНОКУТСКАЯ.

Вероятно, в меня опускаясь,
Где, не знаю и как, — не
пойму,
Угодила гусиная стая,
Вся на зную глубину!
И во тьме фейерверкового
цвета, —
(В магазинах его не найти!)
Гоготала мне слово привета
Иль проклятье, что корм не
в пути!

Но однако, в далеких
созвездьях
Мой случайный красавец
исчез, —
Он в туманность забрел
Андромеды,
А я жду, усыхая от слез!

А. СУХАНОВ.

м. Одеса.

Глухий
музикант

18-річний англійський юнак з Хаддесфілда Пол Уайттекер справді глухий майже від народження. Незважаючи на це, в нього виявилися дивовижні музичні здібності. «Він нічого не чує, але коли справа стосується музики, у нього з'являється якість надпочуття», — так каже його мати.

У п'ять років Уайттекер навчився грати на піаніно, а коли подорослішав, став органістом і регентом в місцевій церкві. Тепер юнака прийнято до Оксфордського університету в музичний коледж і він баче після одержання вищої освіти відкрити музичну школу для глухих.

ИНВАЛИДНОСТЬ „З ДИТИНСТВА“

Яка причина є підставою для встановлення глухим дітям групи інвалідності та за яких умов призначається їм пенсія по інвалідності?

**І. СОЛОВЕЙ,
Н. ПЛІШИЛО.**

м. Львів.

Інвалідність «з дитинства» встановлюється лікарсько-трудодими експертними комісіями в тих випадках, коли інвалідність внаслідок захворювання або каліцтва, виникла в дитинстві, наступила до досягнення 16 років (тими, що навчаються — 18 років) і до початку трудової діяльності. При цьому інвалідам з дитинства I або II групи, які не мають стажу, необхідного їм для призначення пенсії по інвалід-

ності, призначається щомісячна допомога по II групі інвалідності в розмірі 25 крб. на місяць і по I групі інвалідності — 30 крб. на місяць.

Інвалідам з дитинства, які мають на день звернення за пенсією необхідний за віком стаж роботи, може призначитися пенсія по інвалідності. Робітникам і службовцям, які стали інвалідами внаслідок загального захворювання до досягнення 20 років, пенсії призначаються: а) якщо інвалідність настала в період роботи або після її припинення — незалежно від стажу роботи; б) якщо інвалідність настала до вступу на роботу — при наявності стажу праці не менше одного року.

Робітникам і службовцям, які стали інвалідами внаслідок загального захворювання до

вступу на роботу і звернулися за пенсією після досягнення 20 років, мають право на пенсію при наявності у них стажу роботи, необхідного за їх віком на час звернення за пенсією. Інвалідам з дитинства пенсія без наявності необхідного за віком стажу роботи не може бути призначена.

Дітям-інвалідам у віці до 16 років при наявності медичних показань, які дають право на одержання допомоги, відповідно до Переліку, затвердженого Міністерством охорони здоров'я СРСР, також призначається допомога в розмірі 20 крб. на місяць.

М. ОПЕНЬКО,
заступник начальника управління пенсій Міністерства соціального забезпечення УРСР.

Зимове надвечір'я.

Фотоетюд А. ГАРБАРЧУКА.

По сторінках зарубіжної преси

ИНТЕРЕС ДО КРАЇНИ
РАД

Все, що зв'язано з життям Радянського Союзу, викликає жвавий інтерес у трудящих Німецької Демократичної Республіки. Не ставлять винятку і її нечуочі громадяни, які прагнуть дізнатися якомога більше про свого друга і союзника у боротьбі за мир, демократію, соціалізм.

Успішно пройшов вечір, на якому члени Спілки глухих НДР зустрілися зі співробітником університету міста Йена, доктором Герігом, що повернувся з тривалої поїздки до Грузії. Його розповідь про чудовий край, про людей, звичаї, самобутнє мистецтво народу викликали величезний інтерес.

ПЕРШИЙ ГЛУХИЙ
ШАХІСТ — ЧЕМПІОН
СВІТУ ЗА ЛИСТУВАННЯМ

Конгрес Міжнародного шахового комітету глухих підбив підсумки особистого чемпіонату світу за листуванням, що проходив протягом двох років. У цих крупних міжнародних змаганнях взяли участь представники НДР, Угорщини, Голандії, Румунії, ФРН, Швеції, Бельгії, Болгарії, Польщі та Іспанії.

32 шахісти спочатку зустрічалися через листування у восьми групах, потім переможці продовжили заоч-

ну суперечку між собою. До вісімки найсильніших увійшли: п'ятеро шахістів з НДР, двоє — з Польщі і один бельгієць. Великого успіху домогся Франк Брєвіг з Лейпцига, що набрав 8,5 очка (у залік ішли також очки, здобуті в попередніх іграх), на другому місці (7,5 очка) його співвітчизник — Курт Петці з міста Галле; третій результат у польського майстра К. Михальчука (6,5 очка).

(«Гемайзам», НДР).

ОРДЕН РЕСПУБЛІКИ —
ВАСИЛЮ ПАНЕВУ

У зв'язку з 50-річчям з дня народження президент Болгарської Спілки глухих Василь Асенов Панев нагороджений орденом «Народна Республіка Болгарія». Звістка про нагородження надійшла в дні роботи IX Всесвітнього конгресу ВФГ, що відбувся в Палермо, і делегати багатьох країн тепло поздоровили товариша Панєва з високою нагородою, побажали йому нових успіхів у його праці на благо інвалідів зі слуху.

(«Тишина», НРБ).

СПІЛЦІ ГЛУХИХ
АВСТРІЇ — 70 РОКІВ

Нечуочі громадяни Відня відзначили знаменну подію — 70-річчя з дня заснування Спілки глухих Австрії

(тоді Австро-Угорщини). У Будинку глухих столиці держави відбулися торжества: прочитано доповідь, присвячену ювілею, названо імена організаторів Спілки глухих — Хуго Вернера, Оскара Фріда, Пауле Нейрот.

Серед перших членів Спілки глухих значиться жителька Відня Коут. 13 листопада 1983 року вона була почесним гостем ювілейних урочистостей. Глухонімі Коут, яка недавно відзначила своє 95-річчя, піднесла букети квітів, побажали здоров'я, і, як завжди, активної участі в житті Спілки.

(«Нойхайтен», Австрія)

«МАТИ» ЛЯЛЬОК

Так нерідко називають глухоніми жителями міста Біллербек (ФРН) Гертруду Хеслінг. Її давнє хоббі — виготовлення ляльок. Як тільки настає холодна пора року, літня жінка перетворює свою кухню на «фабрику» по виготовленню ляльок. Вона майструє їх з тканин і вати, синтетичних волокон і різних пластмасових прикрас.

Серед виготовлених нею ляльок не знайдеться двох однакових, хоч з її рук уже вийшло понад 800 штук! На виготовлення однієї ляльки в середньому йде не менше п'яти годин.

(«Анцайгер Біллербек», ФРН)

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ
ЗМАГАННЯ

Під час зимових канікул у Києві, в приміщенні спецшколи-інтернату № 18 для слабочуючих дітей, відбулися республіканські командні змагання вихованців спецшколи-інтернату республіки з шахів і шашок. У них взяло участь по 20 команд з обох видів спорту — у кожній по три юнаки і одна дівчина — переможці змагань у своїх областях.

Жеребкування розбило всі команди на підгрупи — по п'ять у кожній. Переможці підгруп розіграли у фіналі місяця з першого по четверте, а хто посів інші місця — боролася з п'ятого по восьме і т. д. Усі змагання на обох етапах проводилися за круговою системою.

Перше місце і звання найсильнішої команди з шахів серед вихованців спецшколи-інтернатів вибороли спортсмени Донецької спецшколи-інтернату № 4 для слабочуючих дітей у складі — Костянтина Сухорукова, Костянтин

на Скорикова, Віктора Першиліна і Наталі Герасимової. Тренує команду Валентина Сергіївна Семенова.

На другому місці — вихованці Херсонської спецшколи-інтернату для нечуочих дітей, а на третьому — Одеської спецшколи-інтернату № 97 для слабочуючих дітей.

З шашок чемпіонські титули завоювали вихованці Піщанської спецшколи-інтернату для нечуочих дітей (Вінницька область) у складі Леоніда Заболотного, Івана Горбачика, Олександра Григоренка і Олени Купрій. Тренер команди Василь Ляшко.

В. ЩЕРБАНЮК.

На знімку: майстер спорту СРСР з шахів, неодноразовий чемпіон і рекордсмен УРСР та СРСР, старший тренер Товариства Юрій Зуєв серед переможців змагань з шашок — учнів Піщанської спецшколи-інтернату.

Фото автора.

НА ЧЕМПІОНАТІ КРАЇНИ

Першість країни з шахів серед нечуочих юнаків і дівчат завжди проходить в гострій і цікавій боротьбі. Не став винятком і цьогорічний чемпіонат СРСР з шахів, який проходив у Московському центральному шаховому клубі.

У змаганнях взяли участь представники дев'яти союзних республік у складі 21 юнака і 13 дівчат, серед яких було чимало першорозрядників.

Честь української збірної команди захищали львів'янка Марія Лаврик, одеситка Світлана Заярська, киянин Олег Карпенко і допеччанин Віктор Сбежньов.

На жаль, не змогли втрутитися у розподіл призових місць представники нашої республіки. Вони задовольнилися лише четвертим і п'ятим місцем. А найсильнішою виявилася свердловчанка Ольга Герасимова, яка не програла жодної зустрічі і

набрала 12 очок з 12 можливих. На друге місце вийшла Ю. Кім з Казахстану, на третє — В. Купатадзе з Грузії.

Новим чемпіоном СРСР серед юнаків став московський кандидат у майстри спорту Петро Парфенов, який набрав 7,5 очка з 9 можливих. Друге і третє місця теж дісталися представникам РРФСР. Киянин О. Карпенко посів четверте місце, В. Сбежньов з Донецька розділив 6 місце.

Як бачимо, хлопці теж не спромоглися потрапити до призової трійки. Однак, якщо зважити на те, що вони тільки ще починають грати у відповідальних турнірах, то є підстави сподіватися, що юнаки і дівчата ближчими роками досягнуть відчутного прогресу.

Ю. ЗУЄВ,
старший тренер збірної юнацької команди УРСР.

Редактор

П. БУЛАТОВ.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ТЕАТР
МІМІКИ І ЖЕСТУ «РАЙДУГА»

у приміщенні Палацу культури імені А. В. Луначарського

17 і 18 лютого покаже виставу за твором Роберта Віккерса

«УВЫ И АХ!»

Виставу супроводжує інструментальний ансамбль під керівництвом В. Клеванова.

Головний режисер театру А. Гузєєв.

Початок вистави о 20 годині.

Квитки продаються у касі Палацу культури імені А. В. Луначарського. Колективні заявки приймаються по телефону 76-92-64, 71-71-42.

ДИРЕКЦІЯ ТЕАТРУ «РАЙДУГА».